

**Tale av Islands president
Ólafur Ragnar Grímsson
under middagen hos
Norges Konge
den 11. februar 1997**

Deres Majesteter, kong Harald og dronning Sonja.
Ærede gjester.

Norge er i islendingenes bevissthet og hjerter ikke et fremmed land, men et sted der våre slektninger bor. Hvert eneste islandsk barn har lest de gamle sagaene som beretter om de frihetselskende vikinger som seilte fra de norske fjordene til Islands strender.

Norges historie er vår historie. De islandske sagaforfatterne tilførte nordisk kultur en udødelig litteratur som ble til fruktbar mold for utviklingen av norsk identitet. Den norske frihetskamp var et av forbildene for islendingene i vår egen kamp for selvstendighet på 1800-tallet, og rundt forrige århundreskifte ble de store norske dikterne forbilder og inspirasjonskilder for den islandske litteraturen.

Uten Norge fantes ikke noe Island. Uten Island ikke noe Norge. Slik tvinner vår historie og kultur seg inn i hverandre.

Da verdenskrigens grusomheter hadde lagt Norge i okkupasjonens håndjern, ble Island et hjem og tilfluktssted for mange norske soldater som kjempet for frigjøringen av sitt hjemland. Det islandske folk støttet med hele sitt hjerte de norske heltene som var villige til å sette livet inn for å gjøre Norge til et fritt land igjen.

Deres Majestets bestefar og den kongelige families hjemkomst til Norge den 7. juni 1945 var også en gledens stund i islendingenes hjerter.

Vi har alltid satt stor pris på den norske kongefamilies vennskap med og omtanke for oss islendinger. Vår republikk var ikke gammel da kronprins Olav kom med en generøs gave til Reykholt, Snorris odel. Der står etter hans besøk Gustav Vigelands høyreste statue av Heimskringlas forfatter, et symbol på de bånd som binder oss sammen.

For vel en uke siden var Guðrún Katrín og jeg til stede under en gudstjeneste i Reykholt og diskuterte Snorrastofas fremtid med folket der. Da bad presten, folket i Reykholtsdalen og bøndene i Borgarfjörður oss om å overbringe Deres Majestet og det norske folk de varmeste hilsener fra Snorris hjembygd.

Vi islendinger eier gode minner fra Deres Majestets besøk på Island. Deres tale på Tingvellir for nesten tre år siden da den islandske republikken feiret sitt 50-årsjubiléum, var et vitnesbyrd om det helt spesielle vennskapet mellom våre land. Deres ord her i kveld og den store gjestfrihet som Deres Majestet har vist min kone og meg, viser enda en gang at her i Norge er ikke vi islendinger fremmede gjester, men slektninger som er ønsket velkommen av et helt hjerte.

Når vi går til møte med et nytt århundre, og faktisk også med et nytt årtusen, er det godt å ha med seg i nisten den åndens rikdom og de kulturskatter som islendingenes og nordmennenes felles arv har gitt oss. De røtter som vi har sammen kan vise seg å bli vårt viktigste støttepunkt i et foranderlig verdensbilde.

I vår verdensdel, Europa, finnes det nå rundt 40 nasjoner. Mange av dem sliter med utviklingen av demokrati og menneskerettigheter og søker veier til økonomisk utvikling og velferd.

På disse områdene kan Island og Norges bidrag til det nye demokratiske Europa, fra Atlanterhavet til Uralfjellene, bli viktigere enn andres. Få nasjoner eier i sin historie like overbevisende vitnesbyrd om demokratiets og menneskerettighetenes betydning og om resultater i utviklingen av velferd og likhet.

Det norske og islandske forbildet er en viktig inspirasjon for den nylig demokratiserte delen av Europa. Det nye århundret gir oss islendinger og nordmenn flere muligheter enn tidligere til å gi sterk støtte til grunnfestelsen av demokratiske samfunn i vår egen verdensdel.

De resultater som de nordiske stater har oppnådd på disse områdene er også inspirasjon og kunnskapskilde for andre land i fjerne verdensdeler. I Norden har vi vist i praksis at krig og ufred, diktatur og respektløshet ikke er naturlige elementer i et menneskelig samfunn.

Med lov skal land bygges, var mottoet for de frie nordmenn som for over 1100 år siden befolket Island og grunnla fristaten på Tingvellir.

Det er loven, bestemt på demokratisk grunn med alles rettmessige deltagelse, som skaper den overenskomst som vi vil respektere. Ikke bare i eget land men også i den store sammenheng der alle nasjoner er med.

Utviklingen i verden gir de nordiske land viktige oppgaver og plikter i det nye århundre. Vi bærer med oss de egenskaper som andre nasjoner vil få. I en tid med uro og forandringer i verdensbildet er det nordiske samfunn viktigere enn noen gang før. Dette kan virke paradoksalt og overraskende, men er ikke desto mindre sant.

Samtidig som Guðrún Katrín og jeg takker Deres Majesteter for generøs gjestfrihet, er det min store glede å hedre Dere og den norske søskennasjon med Gunnar på Hlíðarendas ord til Njáll, som er skrevet i den gamle Brennu-Njáls saga: "Góðar eru gjafar þínar en meira þykir mér verð vinátta þín og sona þinna."

Jeg har allerede erfart at samhold og samarbeide mellom de nordiske statsoverhoder, i de tre kongerikene og de to republikkene, representerer en sterk symbolkraft og moralsk inspirasjon når de nordiske frendeland sammen går den nye tid i møte.

Jeg ber Dere alle om å reise seg og løfte sine glass til ære for kong Harald og dronning Sonja, for det gode vennskap mellom islendinger og nordmenn i det årtusen som vi snart går inn i.